

יום ירושלים- העיר שחברה לה יחדיו

מטרות הפעולה:

1. החניכים יכירו מקומות, שמות ומושגים הקשורים לירושלים.
2. החניכים ילמדו על חשיבות העיר ירושלים ועל גדולתה.
3. החניכים ישחקו, יפעלו ויחוו חוויות שונות ומגוונות.

מהלך הפעולה:

נספר את הסיפור (נספח א').
לאחר מכן נעבור עם החניכים במספר תחנות להכרת העיר ירושלים: מקומות, שמות, פסוקים, בית המקדש ובנוסף ניצור את ירושלים שלנו.
נעבור כל השבט ביחד בכל התחנות, נלמד ונשחק יחד.
(במידה והשבט גדול מאוד אפשר לחלק לקבוצות וכל קבוצה תעשה תחנה אחרת בזמן אחר).

תחנות:

1. פנטומימה- מקומות בירושלים. (קישור למילים- כאן) נחלק את השבט ל-2, כל חניך בתורו יצטרך להעביר לקבוצה שמולו את המקום המופיע בכרטיסיה, ע"י פנטומימה. קבוצה שמצליחה תקבל נקודה וכך הלאה..
 2. יצירה- נחלק לחניכים קרטוני ביצוע/ בריסטולים עם טושים, צבעים ואבני פסיפס. כל חניך יצור את ירושלים שלו, מהי ירושלים מבחינתו. כדאי לתווך ולעזור עם רעיונות - לדוגמא: הכותל, חומות העיר העתיקה, בית המקדש.
 3. פסוקים מבולבלים- נחלק את השבט לשתי קבוצות, כל קבוצה תקבל דפים עם מילים שונות על כל דף, המשימה שלהם לחבר את הדפים לפסוקים מוכרים על ירושלים. (נספח ב').
 4. ביגו שמות ירושלים- נשחק משחק ביגו עם השמות השונים והרבים של העיר ירושלים. השמות: אבן מעמסה, אפרתה, אריאל, ארמון, אשת נעורים, בית תפלה, במות, בעולה, בשן, בתולה, גבעת הלבונה, גולה, גיא חזון, גילה, גלעד, גן אלקים, דלתות העמים, דרום, דרושה, הר גבוה, הר המור, הר מועד, הר הקודש, הר מרום ישראל, חדרך, חפצי בה, טבור הארץ, יבוס, ידידות, ה' יראה, ה' שמה, ים, יער הנגב, יפה נוף, ירושלים, ירכתי צפון, כלה, כלילת יופי, כיסא ה', כרמל, לבנון, מגדל עדר, מוראה, מוריה, מנוחה, מצודה, מקדשים, מרום, משוש כל הארץ, נחלה, סורה, עדן, עיר דוד, עיר היונה, עיר הצדק, עיר ה', עיר לא נעזבה, עיר שחברה לה יחדו, עקרה, ציון, קריית מלך רב, רבתי בגויים, רבתי עם, רחל, רמה, שגל, שדה יער, שלם, שרתי במדינות, שם חדש אשר פי ה' יקבנו.
 5. בונים את בית המקדש- נחלק את השבט ל-2 קבוצות, נבקש מהם לבנות את בית המקדש מדברים שיש לפניהם (קפלות, קרטונים, עצים, דפים.. וכל מה שמתחשק לכם להביא להם). בנוסף, הם יכולים להביא מה שמתחשק להם. אך הם מוקצבים בזמן של 51 דקות.
- אחרי ששתי הקבוצות מסיימות לבנות את בית המקדש שלהם, נשאל איך היה? איך הקבוצה עבדה? וממה הם בנו?
קבוצה שתבנה בשיתוף פעולה, בשמחה, התלהבות וכבוד הדדי תנצח במשימה!

ציוד:

- כרטסיות פנטומימה.
- קרטוני ביצוע/ ברסטולים.
- טושים וצבעים.
- פסיפס.
- דבק.
- לוחות ביגו.
- דפים עם פסוקים מבולבלים.
- קפלות/ קרטונים/ קוביות עץ.

נספח א'

"על הד גבוה עלי לך מהגדת ציון הדמי הבוח קולק מהגדת ידושים"

בשנים האחרונות, בליל כ"ח באייר, אני הולך ל"בית אורות" בהר הצופים, לפגוש את סבא שלי. למטה ברחבה הנוער רוקד בכחול לבן, ואני עומד מעליהם מעל מרפסת האבן הישנה, ומדבר עם סבא שלי, שהלך לעולמו לפני שנים רבות. אולי אני צריך להקדים ולספר עליו איזה דבר קטן כשהייתי בגן, באחת השנים הראשונות של המדינה, יצאנו לתהלוכת נסיעות בט"ו בשבט. כל ילד החזיק שתיל אורן ודגל ישראל קטן, הסתדרנו בזוגות וצעדנו על המדרכה ברחוב גאולה בירושלים, ואני כבר לא זוכר לאן. אנשים עמדו בצד ומחאו לנו כפיים, והייתי גאה מאוד. פתאום ראיתי בין האנשים את סבא שלי. עזבתי את השורה ורצתי אליו, ואז גיליתי לתדהמתי שסבא בוכה. הדמעות ממש נשפכו על הזקן שלו, והוא הסתכל על הילדים, על הדגלים ועל השתילים, בכה כמו ילד ואמר: ימות המשיח - ימות המשיח - ימות המשיח. אני מצ. די בכלל לא הבנתי מה התרחש ומדוע, אבל היום אני חושב שאולי זה היה הרגע שבו התחלתי להיות ציוני משיחי. כשגדלתי למדתי את תולדות הציונות והגותה. קראתי את הרצל ואת אחד-העם, וגם את ד'בוטניסקי ואת בורוכוב. ולמרות כל הפולמוסים הגדולים וכנגד כל הניתוחים המזהירים, הגעתי להבנה משלי, שהכוח המניע של התנועה הציונית, הדלק במנועי המהפכה, היו הדמעות של סבא שלי.

ועכשיו אני עומד שם למעלה בליל כ"ח באייר, צופה על הר הבית, ואני מרגיש שאני צריך למסור לו איזה דו"ח על מה שהתרחש בינתיים במהפכה שלו. ואולי הדו"ח אינו מיועד רק לו, שהרי גם הוא קיבל את הדמעות האלה בירושה. ולכן אני מזמין לי למרפסת גם את הסבא של סבא שלי, ואת הסבא של סבא שלי, חבורה שלמה של סבאים בני מאות שנים, והם עומדים ומסתכלים עליי ועל עצמם, ושואלים זה את זה בתימהון, כמעט ברוגז, מדוע דווקא אני. איך זה שמכל השורה הארוכה של מצפים ומנחילים את הציפייה ואת הדמעות, מכולם דווקא אני זכיתי לראות את זה בעיניים.

אין לי מושג, סבא, מה התשובה לשאלה הזאת. גם אני תמה על כך מאוד, אבל את הדו"ח השנתי הנה אני מעביר בזה בנאמנות: העניין שלכם מתגלגל ומתקדם מאוד, אבל הכול מעורבב ומבולבל, וזה בכלל לא הולך כמו שתוארתם לעצמכם. מהר הצופים רואים בעיניים גם את הנחמה וגם את הפורענות מתרוצצות זו בתוך זו. ירושלים בנויה על כל ההרים סביב לה, והיא יפה ומלאה צאן אדם יותר מכפי שהייתה מעולם. יותר מימי דוד ושלמה. יותר מימי עזיהו, ויותר מימי תפארתו של בית שני. תאמין לי, סבא. אני לא מגזים. אבל בהר הבית ובסביבתו הקרובה, עשוי שונא ליעקב כמו שכתוב בנבואות הפורענות, ויחד עם זה אותו עשוי גם מתפלל ומשתחוה לא-לוהי אברהם, כמו שכתוב בנבואות הגאולה.

כבר מתקיים הפסוק "גדול יהיה הר בית ה' בראש ההרים ונישא מגבעות ונהרו אליו כל הגוים". הר הבית מפורסם וגדול וחשוב עד מאוד, בעיני מאות מיליונים של בני אדם בכל העולם, בכל הגוים. אבל זה בכלל לא כמו שחשבתם שיהיה: הגוים נוהרים אל הר ה' תוך כדי ומתוך שנאת ישראל גדולה.

מהר הצופים רואים דגל ישראל מתנופף על עמדה של מג"ב בדרך לרוקפלה, ובמרחק 100 מטר משם דגל אש"ף תלוי על חוט חשמל וכתובות נאצה בערבית כתובות על הקירות. רואים מכאן את הבתים היפים של תלפיות מזרח ואת הגן והטיילת המקסימה, ובמדרון מתחת בווערים צמיגים ועולה עשן. הכול מעורבב, וכאילו כל ההתפתחויות הסותרות זו את זו עדיין אפשריות.

אם אתה יכול להביא הנה את שרה אמנו היא תוכל עדיין לראות את ישמעאל מצחק וצחוקו מפחיד ורע, אבל רחל אמנו עומדת כמה קילומטרים דרומה מכאן, בדרך לגוש עציון, ורואה את הבנים שבים לגבולס מרוסיה ומאתיופיה. כל אחד שחוזר מנגב לה דמעה אחת, ורק בזמן האחרון נוגבו כמעט חצי מיליון דמעות. אלא שירמיהו הנביא לא יכול לעמוד שם ולומר מנעי קולך, בגלל דהיישה. רעולי פנים זורקים שם אבנים ובקבוקי תבערה והמואזינים במסגדים מעודדים אותם להתפרע ולהרוג, וגם - כמובטח בנבואות הגאולה - קוראים להם להאמין בה' א-לוהי אברהם. הגאולה מתרחשת ומתגלגלת אבל נוסעת במין שיווי משקל רופף, שיווי משקל של רוכב אופניים. והכול מעורבב כאילו הכול עוד ייתכן, גם לכאן וגם לכאן. ואני מבין את המסקנה מכל זה, אני יודע איך זה לרכב על אופניים: או שאתה ממשיך להתקדם או שאתה נופל.

לכן אני מסתכל לא רק על מה שרואים מכאן למרחק אלא על מה שמתרחש פה קרוב. יש פה למטה רחבה מוארת בפרוז'קטורים גדולים ומקושטת בדגלים. ומסביבה - חושך. כל הזמן מן הבלתי נראה, זורמות לתוך מעגל האור חבורות-חבורות של נערים ונערות בכחול לבן. עשרות, מאות ואולי אלפים. גם לי, סבא, אין מושג איך זה ומאין זה ומי ילד לי את כל אלה. מישהו צריך לכתוב עליהם נוסח חדש של "מאמר הדור". דור אחר שגם הוא כולו תימהון.

התאורה החזקה שברחבה ומעגל החושך שמסביבה יוצרים הרגשה כאילו הם באים מן האין. רק לפני רגע הם לא היו קיימים בכלל, ופתאום הם כאן בתוך האור. עוד קבוצה ועוד כיתה ועוד חבורה; שמחים ושרים ורוקדים, נערים ונערות, לגמרי בנפרד אבל מאוד ביחד. וגם זה פלא בעיניי. לא רק שהם ישנם כאן, אלא גם הנוסחה המאוזנת והחכמה הזאת, של אחווה ורעות ומעורבות, יחד עם צניעות ואיפוק והפרדה. מין נוסחה של בנות ירושלים במצויא יום הכיפורים, שהדור שלי לא ידע אותה. וגם עכשיו, מחוץ למעגל האור שכאן, איש לא יאמין שהיא אפשרית.

עד כאן הדו"ח לסבא, ולמרות שהכול רק דמיון ולא באמת הוא נמצא איתי על המרפסת, אני מסתכל במעגלי הכחול לבן הרוקדים ואני יכול לשמוע אותו אומר שוב: ימות המשיח - ימות המשיח - ימות המשיח. אבל הפעם - משום מה - הדמעות שלו מרטיבות את העיניים שלי. האם ייתכן שהוא הוריש לי את הכוח המניע של המהפכה הציונית, או שזה בסך הכול סימן לכך שעכשיו גם אני כבר בין הסבאים.

נספח ב'

שישן

את

ירושלים

גילו

בה

אם

אשכנז

ירושלים

תשכח

ימינו

ירושלים

של

זָהָב

וּשָׁל

נְחוּשֶׁת

ושל

אור

כי

מציון

תצא

תורה

ודבר

ה'

מירושלים

לשנה

הבאה

בירושלים

הבנויה

